

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟΑ

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 22 Αὐγούστου 1898

Ἀξιότιμη Κύριε καὶ φίλε . . .

Εἰς τὴν εὐγενῆ ὑμῶν παράκλησιν, ὅπως μετὰσχῶ τῆς συντάξεως τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» τοῦ προσεχούς ἔτους τοῦ 1899 ὑπακούω προθυμότερα καίτοι ποικίλαι ἐνασχολήσεις σπουδαίως μ' ἐμποδίζουσιν, ἵν' ἀνταποκριθῶ, ὡς ἐπεθύμουν, ἀρμοδιώτερον εἰς τὴν ἐπιθυμίαν Σας.

Ἐγκαύχημά μου θεωρῶ, ἵνα ἴδω ἀσθενές μου ἔργον δημοσιευόμενον εἰς σύγγραμμα, ὅπερ κατέλαβεν ἤδη διαπρέπουσαν φήμην εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἢ δὲ πρόδος τοῦ ὁποίου ἐχαιρετίστη πάντοτε χαρμοσύνως ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ἡ λαμπρὰ ἐξακολούθησις τοῦ ἔργου Σας, διὰ τῆς πολλῆς ὑμῶν ἰκανότητος, καλαισθησίας καὶ ἐπιμελείας καταρτισθέντος ἐνὸς τῶν ἐντελεσετέρων ἐτησίων φιλολογικῶν περιοδικῶν, ὁμολογουμένως τιμᾷ ὑμᾶς ὑπερόχως, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ὑποστήριξις δημοσιευμάτων οἷον ἡ «Ποικίλη Στοᾶ» εἶναι καθήκον ὀφειλόμενον εἰς τοὺς ἀτύτως ἐν τῷ φιλολογικῷ ἄγωνι κοπιῶντας.

Ὁ σοφὸς Θωμῆσσιος ὀρθῶς σκεπτόμενος, ἔλεγεν ὅτι τὰ Ἡμερολόγια, ἂν χρησιμεύωσι πρὸς ἀδελφοποίησιν τῶν διανοιῶν, καὶ δύνανται μεταξὺ τῶν ἄλλων μερῶν νὰ συνδέσωσι δεσμοὺς νέους καὶ συνενώσωσι τὰ ὅλως νέα ὀνόματα μετὰ τῶν καταστάντων ἤδη ἐπιφανῶν, ἂν χρησιμεύωσι νὰ ἐνσταλάξωσι γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα εἰς τὰς καρδίας ἀνθρώπων συνειθισμένων εἰς ἀναγνώσματα φαῦλα καὶ ἀνωφελεῖ, τότε καὶ τὰ Ἡμερολόγια εἶναι καὶ αὐτὰ ὠφέλιμα εἰς τὴν πατρίδα.

Τὴν ἀποστολὴν ταύτην τοῦ σοφοῦ φιλέλληνος Δαλματοῦ προσπάθῃ νὰ ἐλπί ἡ ὑμετέρα «Ποικίλη Στοᾶ», ἣτις υπερβάσκει πλέον καὶ τὰ συνήθη ὄρια, ἄτιστα κυρίως διαγράφουσι αἱ παρ' ἡμῖν ἐκδόσεις τῶν ἡμερολογίων, ὅσημέραι καθίσταται ἔργον σπουδαῖον, μὲ ἀληθῆ φιλολογικὸν χαρακτῆρα καὶ σημασίαν ἰδιάζουσαν.

Ἡ ἐπιμελημένη Διεύθυνσις καὶ ἕξις ποικιλία τῆς «Ποικίλης Στοᾶς», πάντοτε ἔτυχε τῆς ἀληθοῦς ἐκτιμήσεως ὅλου τοῦ λογίου κόσμου, διότι ἀληθῶς εἰς τὸ λαμπρὸν ἔργον σας ἀνευρίσκει τις ὅ,τι θέλει. Τὰ ἡμερολόγια ἀφ' ἐνὸς πρέπει νὰ ἐκπροσωπῶσι τὴν σύγχρονον φιλολογίαν, γραμματολογίαν καὶ τέχνην, ὅλην τὴν ἐξέλιξιν καὶ παραγωγὴν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως — κατ' ἐμὴν ταπεινὴν γνώμην — ἐν ᾧ εἶναι προσδιωρισμένα διὰ τὰς χεῖρας πάντων, ἀπὸ τοῦ νεωτέρου μέχρι τοῦ γέροντος, ἀπὸ τῆς παρθένου μέχρι τῆς γραικίας, ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ μέχρι

τοῦ ἑκατομμυριούγου, πρέπει νὰ περιέχωσι καὶ ὕλην πρακτικὴν, ὠφέλιμον, δυναμένην νὰ διδάξῃ, νὰ μορφώσῃ, ν' ἀνυψώσῃ, νὰ σχηματίσῃ ὑγιᾶς ἰδεῶδες. Τοῦτου ἕνεκα ἱστορικὰ πραγματεῖαι ἄνευ ἀποστολῆς, διήγημα μὲ μόνον τὸν σκοπὸν νὰ τέρψῃ, ἄρθρα γεγραμμένα μόνον διὰ τὴν φιλοδοξίαν, ὅτι εἶναι λόγιος τέως ἢ λογία νέα, τέλος ἔργα, ἅτινα δὲν διδάσκουσι τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ καθήκον, οὐδὲ παρέχουσιν οὐδὲν τὸ ὠφέλιμον, δὲν συντελοῦσιν εἰς τὴν διάπλασιν, εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν τῆς κοινωνίας, δὲν παρακολουθοῦσι τὴν εὐαγγελικὴν ἠθικὴν καὶ ἀγαπὴν, δὲν ἀρμόζουσι νομίζω εἰς σπουδαῖα ἡμερολόγια ἢ περιοδικά. Τοῦτ' αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ποιήσιν.

Ἡ νεωτέρα Ἑλλάς εἶχε καὶ ἔχει εὐτυχῶς καλοὺς ποιητάς, ἀλλὰ, ὡς εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἐγγραμμάτου κόσμου, ἔχει καὶ τοὺς κακοὺς, τοὺς κακίστους. Διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἡμερολόγια ἢ περιοδικά, στίχοι ἄπλοϊ, ἄνευ ἔννοιῶν, ἄνευ ἀποστολῆς, δὲν πρέπει νὰ δημοσιεύονται. Ποίησις λ. γ.—μὴ ἔχουσα τὴν εἰλικρινῆ φιλοπατριαν τοῦ Ἀ. Παράσχου, τὸ ὑγιᾶς ἰδεῶδες τοῦ Μαρκοῦ, τὴν ἀποστολὴν τοῦ Λασκαράτου, τὸ τι ἔκτακτον τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη καὶ Κωστῆ Παλαμᾶ, τὴν τοπικὴν χροιάν τοῦ πολυκλαύστου Κρυστάλλου, — ἄς μὴ ἀναφέρω ἄλλους ἐκ τῶν καλῶν ποιητῶν—ποιήσις μὴ ἔχουσα οὐδὲν τῶν προτερημάτων τούτων τούλαχιστον, εἶναι μὴδὲν. Παρακαλῶ τί ὠφελεῖ τὸν ἀναγνώστην ἂν μᾶθῃ ἀτέχνως καὶ κακοζήλως, ὅτι τοῦ κυρίου στιχουργοῦ ἡ ἐρωμένη ὑγιᾶθη, κοιμᾶται, ἀπέθανεν, ἀνεχώρησεν, ἀφίκετο; Τί ἂν τὴν εἶδεν ἢ ὄχι; Τί ἂν ἦναι ἄγγελος ἢ ἂν ἐκακίωσεν; Βεβαίως ὁ ἀναγνώστης, ὅποταν οἱ κύριοι οὗτοι κλαίουσιν, ὁ ἀναγνώστης, λέγω, γελᾷ. Γνωρίζετε κάλλιστα τὸ τοῦ Ὁρατίου *Si vis me fleve* κλ. ἐπαναλαμβανόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ Boileau. Τοῦτου ἕνεκα ὁ ἀναγνώστης συμπάσχει μετὰ τοῦ Λεοπάρδη, συσκέπτεται μετὰ τοῦ Χαίτη, συναπελπίζεται μετὰ τοῦ Βύρωνος.

Ἡ ἀληθὴς περιφροσύνη ἀγγελία Σας διὰ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ 1899 μὲ κατενθουσίασεν, ὡς εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ κατενθουσιάσῃ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Κοινὸν ἢ νέα μεταβολή, ἣν προσδίδετε εἰς τὸ ἐξαιρετικὸν ἔργον Σας, παρουσιάζοντες τὴν *Ποικίλην Στοάν* οὐχὶ πλέον ὡς *Ἠμερολόγιον*, ἀλλ' ὡς *Ἑθνικὴν Εἰκοτογραφημένην Ἐπετηρίδα*. Εἰς αὐτὴν ἠρμύζει πολυτίμως ἢ γενικωτέρα αὐτῆ δράσις καὶ ἢ ἐπισημοτέρα μορφή, ὑπὸ τὴν ὁποίαν συνεχίζετε τὴν ἀπαράμιλλον παρασκευὴν τῆς.

Ἀσμένως σᾶς στέλλω διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος τοῦ 1899 *σημείωμα*, διὰ τοῦ ὁποίου, κύριον σκοπὸν ἔχω, νὰ κάμω γνωστὰ εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἀναγνώστας τῆς *Ποικίλης Στοᾶς*, ὀνόματα ἐκ τῶν Ἑπτανησίων ποιητῶν, τῶν γραψάντων *λιμπρέττα* ἢ ἔμμετρα δράματα, πρὸς μελοποίησιν, *σημείωμα* τ' ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ γράψῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Ἑλλάδι μελοδράματος.

Πάντοτε ἀναφέρεται ὁ μουσουργὸς καὶ σχεδὸν ποτὲ ὁ φιλοτεχνήσας τὸ μελοδραμα. Καὶ ὅταν τὸ μελοδραμα δημοσιεύεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῦ ποιητοῦ τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται.

Περὶ τοῦ θέματος, ὅπερ ἐξέλεξα διὰ τὴν περισπούδαστον *Ποικίλην Στοάν*, οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἔγραψεν, ἐλπίζω δ' ὅτι θὰ δεχθῆτε τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ ἔργου μου τούτου, τ' ὁποῖον ναὶ μὲν εἶναι ἐλάχιστον, ἀλλὰ προέρχεται ἀπὸ μεγάλης καρδίας, ἀπὸ καρδίας, ἣτις εἰλικρινῶς ἀγαπᾷ τοὺς ἐκλεκτοὺς φίλους.

Ἐρωσθε ἐπ' ἀγαθῶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

Ἡρόθυμος
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ